

Intensjonsavtale om ansvarlig innføring og bruk av kunstig intelligens i arbeidslivet (KI-avtalen)

Inngått mellom regjeringen ved statsministeren og hovedorganisasjonene for perioden 02.10.2026 – 31.12.2029.

Formål

Utviklingen innen kunstig intelligens (KI) går svært raskt, og vil endre norsk arbeids- og samfunnsliv. Utviklingen i Norge skjer innenfor rammene av EU-/EØS-regelverk. Den norske modellen, med et organisert arbeidsliv, trepartssamarbeid og gode samarbeids- og medvirkningsordninger i de enkelte virksomheter og bedrifter, i kombinasjon med tradisjonelt høy omstillingstakt og kompetente arbeidstakere, gir Norge et særlig fortrinn i møte med den teknologidrevne omstillingen som samfunnet skal igjennom.

Samtidig kan utviklingen også utfordre verdiene og grunnlaget den norske modellen hviler på, bl.a. fordi de teknologiske løsningene og digitale tjenestene som tas i bruk i stor grad utvikles, eies og driftes av internasjonale aktører utenfor Norge og Europa.

Formålet med avtalen er at den norske arbeidslivsmodellen legges til grunn når KI innføres og tas i bruk i arbeidslivet. Innføring av KI må skje gjennom åpenhet og deltakelse i teknologiutviklingen, der arbeidsmiljøloven og medbestemmelse brukes slik at de gir fortrinn, og legger til rette for at den enkelte virksomhet i privat og offentlig sektor kan ta i bruk ny teknologi raskt for å opprettholde konkurransekraft, verdiskapning og gi bedre tjenester til innbyggerne.

Avtalen skal bidra til åpenhet og kunnskapsdeling om muligheter og utfordringer. I tillegg skal den bidra til at gevinstene av innføring og bruk av KI kommer samfunnet, næringslivet, virksomheter og ansatte til gode, i tråd med tradisjonene i Norge.

Parter og øvrige deltakere

KI-avtalen har følgende avtaleparter:

- Regjeringen, ved Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.
- Hovedorganisasjonene i norsk arbeidsliv, ved NHO, KS, Virke og Spekter på arbeidsgiversiden og LO, Unio, Akademikerne og YS på arbeidstakersiden.

Regjeringen, ved Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, forvalter KI-avtalen i dialog med Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

Det etableres en koordineringsgruppe for å følge opp avtalen.

Følgende aktører deltar fast i gruppen sammen med avtalepartene:

- De statlige virksomhetene KI Norge i Digitaliseringsdirektoratet (Digdir), Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), Datatilsynet, Statens arbeidsmiljøinstitutt (Stami) og Arbeidstilsynet.
- De nasjonale KI-forskningssenterene TRUST (UiO) og AI Learn (UiB).

Ovennevnte aktører er ikke avtaleparter, men bidrar i tillegg til avtalepartene med kunnskaps- og erfaringsdeling.

Andre aktører, som sektortilsyn, andre offentlige myndigheter eller private aktører kan inviteres inn for å bidra med kunnskaps- og erfaringsdeling til enkelte møter eller til konkrete tema. Det kan også være aktuelt å justere listen over faste aktører i avtaleperioden.

Forpliktelser

Felles forpliktelser for regjeringen og arbeidslivspartene

Konsekvensene av KI er usikre. Både teknologien, erfaringer med den og kunnskapsgrunnlaget er i rask utvikling. Et sentralt formål med avtalen er derfor å fange opp muligheter og utfordringer etter hvert som de oppstår, og sikre at partene sammen diskuterer disse med sikte på hvordan de kan følges opp i arbeidslivet.

Avtalepartene skal diskutere hvordan KI kan bidra til økt produktivitet og konkurransekraft, for å styrke Norges konkurranseevne og samlede velferd. Partene skal jevnlig vurdere hvordan KI-utviklingen endrer kompetansebehovene i norsk arbeidsliv og belyse utviklingen i yrker og sektorer som er særlig utsatt for konsekvenser av KI-drevet omstilling, både i privat og offentlig sektor. Diskusjonene og temaene samordnes med «Kompetansepolitisk råd».

Partene skal også ha særlig oppmerksomhet på fordeler, ulemper og risiko når det gjelder arbeidsmiljø, inkludering, varig utenforskap og kompetanseforutsetninger. I tillegg skal partene sette søkelys på reglene om medvirkning, medbestemmelse og samarbeid på arbeidsplassene, samt reglene om kontroll og ulike typer kontrollsystemer. De bør også sørge for at dette er godt kjent blant egne medlemmer.

Som en start på samarbeidet skal regjeringen og avtalepartene diskutere prinsipper for ansvarlig innføring og bruk av KI i arbeidslivet og hvordan virksomhetene kan konkretisere prinsippene ut fra egne mål og oppgaver. For å støtte oppfølgingen av avtalen skal de også diskutere partenes rapportering til koordineringsgruppen i avtaleperioden.

Regjeringens forpliktelser

Regjeringen legger til rette for at KI-omstillingen i arbeidslivet skjer innenfor den norske arbeidslivsmodellens rammer, og at statlige virksomheter vektlegger avtalens formål i sitt arbeid. Regjeringen setter av midler til sekretariatet og forvaltning av avtalen.

Arbeidslivspartenes forpliktelser

Arbeidslivets parter skal bidra til at arbeidsmiljøloven og tariffavtalte mekanismer for medvirkning og medbestemmelse brukes aktivt under innføring og bruk av KI. Det skal skje gjennom involvering av tillitsvalgte og ansatte i den enkelte virksomhet, og innenfor rammene av den norske arbeidslivsmodellen. Arbeidslivspartene skal også stimulere egne medlemsorganisasjoner, og lokale parter, til aktivt å bidra til at drøftingene om KI skjer i tråd med prinsipper om ansvarlig bruk.

Som ved enhver endring og omstilling, er det viktig med tilgang på kompetanse også når det gjelder innføring av KI på den enkelte arbeidsplass. Arbeidslivspartene skal bidra til at de respektive medlemmene og tillitsvalgte minnes om viktigheten av ansvaret både arbeidsgivere og ansatte har for kontinuerlig kompetanseutvikling.

Det vil også være aktuelt å vurdere muligheten for å bruke kompetansetiltak innenfor eksisterende kompetanseordninger i respektive tariffområder.

Forventninger til de faste aktørene

De statlige virksomhetene og forskningssentrene skal støtte opp om formålet med avtalen og dele kunnskap om KI med avtalepartene.

Forvaltning og oppfølging av KI-avtalen

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) forvalter KI-avtalen i dialog med Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

DFD har sekretariatsansvaret, herunder ansvar for å arrangere møter, sikre fremdrift og legge til rette for samlinger. Det skal gjennomføres inntil seks møter i KI-koordineringsgruppen det første året. Møtene ledes av digitaliserings- og forvaltningsministeren.

Partene har et felles ansvar for å løfte frem aktuelle saker til koordineringsgruppen. Ved behov kan det etableres arbeidsgrupper for konkrete initiativ eller satsinger for oppfølging av avtalen.

Det kan også være aktuelt å løfte konkrete temaer fra arbeidet til regjeringens digitaliseringsforum (RDF), Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR), eller Kompetansepolitisk råd.

Regjeringen ved statsministeren

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)

Landsorganisasjonen i Norge (LO)

Kommunesektorens organisasjon (KS)

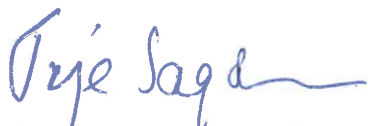
Hovedorganisasjon Unio

Hovedorganisasjon Virke

Hovedorganisasjon Akademikerne

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Yrkesorganisasjonens Sentralforbund (YS)

